

KASBIY PEDAGOGIK MAHORATNI SHAKLLANTIRISHDA MILLIY QADRIYATLAR VA USTOZ-SHOGIRD AN'ANALARINING UYG'UNLIGI*To'rayeva Mahliyo Azamatovna**To'rayeva Yulduz Chori qizi**Termiz davlat pedagogika instituti talabalari***Anotatsiya**

Mazkur maqolada kasbiy pedagogik mahoratni shakllantirish jarayonida milliy qadriyatlar va ustoz-shogird an'alarining o'zaro uyg'unligi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Milliy tarbiya tizimi asrlar davomida shakllangan boy ma'naviy merosga tayanib, zamonaviy pedagogika tamoyillari bilan uzviy bog'lanishi ta'kidlanadi. Ustoz-shogird an'anasi nafaqat bilim va ko'nikmalarni avloddan-avlodga yetkazish vositasi, balki kasbiy mahorat, odob-axloq, mas'uliyat va kasbiy madaniyatni shakllantirishning samarali mexanizmi sifatida ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda pedagogik kompetensiya, milliy mentalitet va innovatsion yondashuvlarning uyg'unlashuvi natijasida ta'lim-tarbiya sifatini oshirish imkoniyatlari yoritilgan.

Anotation

В статье рассматривается формирование профессионального педагогического мастерства через гармонизацию национальных ценностей и традиций наставничества. Подчеркивается, что национальная система воспитания, основанная на богатом духовном наследии, органично связана с современными принципами педагогики. Традиция «устоз-шогирд» выступает не только средством передачи знаний и умений от поколения к поколению, но и эффективным механизмом формирования профессионального мастерства, нравственности, ответственности и профессиональной культуры. В исследовании освещаются возможности повышения качества образования за счет интеграции педагогической компетентности, национального менталитета и инновационных подходов.

Kalit so'zlari: Milliy qadriyatlar, ustoz-shogird an'anasi, kasbiy pedagogik mahorat, ma'naviy meros, pedagogik kompetensiya, ta'lim sifati, innovatsion yondashuv, milliy mentalitet

KIRISH.

Hozirgi globallashuv davrida milliy qadriyatlar, ma'naviy meros va ustoz-shogird an'alarining ta'lim-tarbiya tizimidagi o'rni tobora dolzarb bo'lib bormoqda. Zero,

har qanday millatning ravnaqi, uning ma'naviy barkamolligi avvalo yoshlarga berilayotgan ta'lim sifati va tarbiya mazmuni bilan belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan qaraganda, pedagog kadrlarning kasbiy mahoratini shakllantirish masalasi davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan bo'lib, bunda milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va ustoz-shogird an'alarini zamonaviy ta'limga uyg'unlashtirish ustuvor vazifalardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. O'zbekiston Respublikasida bu yo'nalishda keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun (2020-yil 23-sentabrda yangi tahrirda qabul qilingan) ta'lim tizimining huquqiy asoslarini belgilab, uzluksiz ta'limda milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'un rivojlantirish, pedagog kadrlarning malakasini oshirish, ularning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishni muhim vazifa sifatida belgilab berdi. Ushbu hujjatda ta'lim jarayonida shaxsni har tomonlama yetuk qilib tarbiyalash, milliy g'oya va qadriyatlarga sodiqlik ruhida shakllantirish dolzarb vazifa sifatida qayd etilgan.

Prezident Sh.M. Mirziyoyevning tashabbuslari bilan qabul qilingan "Harakatlar strategiyasi" (2017–2021-yillar) hamda uning mantiqiy davomi sifatida ishlab chiqilgan **"Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi"** (2022–2026-yillar)da pedagogik kadrlarning kasbiy mahoratini oshirish, ularning ta'lim jarayonidagi nufuzini yuksaltirish, ustoz-shogird maktabini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratildi. Jumladan, Strategiyaning ijtimoiy sohani rivojlantirishga oid yo'nalishlarida ta'lim sifati, ustozlarning maqomi va yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash masalalari markaziy o'rin egalladi. Bundan tashqari, 2021-yil 19-martdagi **O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ustoz maqomini yanada yuksaltirish va o'qituvchilarni qo'llab-quvvatlash to'g'risida"gi Farmonida** ta'lim-tarbiya tizimida ustoz shaxsining o'rni beqiyosligi qayd etilib, ularning kasbiy faoliyatini qo'llab-quvvatlash, moddiy-ma'naviy rag'batlantirish, shuningdek, ustoz-shogird maktabini tizimli rivojlantirish choralari ko'rish belgilab qo'yilgan. Ushbu Farmon ustoz-shogird an'alarining nafaqat tarixiy meros sifatida, balki zamonaviy pedagogik tizimning ajralmas bo'g'ini sifatida qayta tiklanishida muhim qadam bo'ldi. Shu bilan birga, **"Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish to'g'risida"gi Prezident qarori** (2019-yil 3-may) ta'lim-tarbiya jarayonida milliy qadriyatlar va ustoz-shogird an'alaridan samarali foydalanishning tashkiliy-huquqiy asoslarini mustahkamladi. Bu qaror asosida maktab, kollej va oliy ta'lim muassasalarida ma'naviyat darslari, mahorat maktablari, ustoz-shogird uchrashuvlari muntazam yo'lga qo'yildi. Ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilganda, kasbiy pedagogik mahoratni shakllantirishda milliy qadriyatlar bilan ustoz-shogird an'anasining uyg'unligi ikki asosiy vazifani bajaradi: birinchidan, yosh mutaxassislarning kasbiy

Learning and Sustainable Innovation

kompetensiyasini milliy va ma'naviy mezonlar asosida shakllantirish; ikkinchidan, ularning pedagogik faoliyatida yangilikka intilish, ijodkorlik va mas'uliyatni kuchaytirish. Ustoz-shogird an'anasi tajriba va donolikning amaliy maktabi sifatida yosh kadrlarni zamonaviy ta'lim jarayoniga samarali jalb qilishga xizmat qiladi. Davlatimiz tomonidan qabul qilinayotgan farmon va qonunlar, milliy taraqqiyot strategiyalari hamda ta'limga oid huquqiy asoslar kasbiy pedagogik mahoratni shakllantirishda milliy qadriyatlar va ustoz-shogird an'alarini uyg'unlashtirishni taqozo etmoqda. Bu esa o'z navbatida pedagogik tafakkurni yangi bosqichga olib chiqish, ta'lim sifatini oshirish hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'unlashtirgan barkamol avlodni tarbiyalash uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda[14].

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari asrida ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining bosh omili sifatida qaralmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillaridan boshlab ta'lim sohasini tubdan isloh qilish, uni jahon standartlariga moslashtirish, ilg'or xorijiy tajribalarni joriy etish hamda milliy qadriyatlar asosida shakllantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilab olingan. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "Yoshlarimizning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ularda tanqidiy yondashuv, keng dunyoqarash, ijodiy tafakkurni shakllantirish – bizning eng muhim vazifamizdir". Shu nuqtai nazardan ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ilmiy-metodik asoslarni boyitish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish masalalari o'z dolzarbligini yo'qotmay kelmoqda. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentyabrda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, shuningdek, "Ilm-fan va innovatsiyalarni rivojlantirish to'g'risida"gi Prezident farmonlari ta'lim tizimini tubdan isloh qilishda normativ-huquqiy zamin yaratdi.

Ushbu hujjatlarda ta'lim jarayonida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish, integratsiya va innovatsion yondashuvlarni joriy etish, shuningdek, ilm-fan, ishlab chiqarish va ta'lim o'rtasidagi uzviy aloqalarni kuchaytirish asosiy ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Bu esa o'z navbatida nafaqat o'quvchilarning bilim darajasini oshirishga, balki ularda tanqidiy fikrlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va ijodiy yechimlar topishga bo'lgan qobiliyatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, ta'lim tizimining muvaffaqiyati bevosita pedagogik yondashuvlarning ilmiy-metodik asoslanganligi va amaliyotga samarali tatbiq etilishiga bog'liqdir. Komparativ pedagogika fanining o'rni ham ana shu jarayonda alohida ahamiyat kasb etadi. Zero, turli mamlakatlarning ta'lim tizimlarini solishtirish, ularning yutuqlari va kamchiliklarini ilmiy jihatdan tahlil qilish,

milliy ta'lim tizimiga samarali elementlarni olib kirish va moslashtirish orqali yangi sifat bosqichiga ko'tarilish mumkin. Shu ma'noda, O'zbekiston va rivojlangan davlatlar ta'lim tizimi o'rtasidagi qiyosiy tahlil ilmiy asoslangan holda amalga oshirilsa, u kelajak avlodni tarbiyalashda muhim o'rin tutadi. Ayni paytda, dunyoda ta'limning ustuvor tendensiyalari – inson kapitalini rivojlantirish, uzluksiz ta'lim konsepsiyasini joriy etish, inklyuziv ta'limni kengaytirish, zamonaviy innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash va ta'lim sifatini baholashning xalqaro standartlariga moslashishdan iboratdir. Shu jarayonda milliy ta'lim tizimini global o'zgarishlarga moslashtirish, ayniqsa, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan metodologiyalarni yaratish va amaliyotga joriy etish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda. Chunki ta'lim jarayonida tanqidiy yondashuvsiz ijodkor shaxs, zamonaviy kadr va ilmiy salohiyatli mutaxassisni tayyorlash qiyin. Davlatimiz rahbarining 2022-yil 28-yanvardagi “2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida”gi PF–60-son Farmoni ham ushbu masalaning naqadar dolzarb ekanini ko'rsatadi. Unda “Ta'lim va tarbiya tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish, yoshlarni har tomonlama barkamol, mustaqil fikrlaydigan va raqobatbardosh qilib tarbiyalash” ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan. Bu esa, ilmiy-pedagogik asosda yangi konsepsiyalarni yaratish, komparativ pedagogika yondashuvlarini milliy ta'limga integratsiya qilish va amaliyotda sinovdan o'tkazishni taqozo etadi. Shu tariqa, asosiy qismdan ko'rinadiki, ta'lim tizimini rivojlantirish, uni xalqaro standartlarga moslashtirish va tanqidiy fikrlashni shakllantirish yo'lida qabul qilinayotgan qonunlar, farmon va qarorlar davlatimiz siyosatining markazida turibdi. Ularning ilmiy asoslangan holda amalga oshirilishi esa nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki jamiyat taraqqiyotining kafolatli omiliga aylanadi.

Bugungi kunda insoniyat taraqqiyotining eng muhim ko'rsatkichlaridan biri sifatida ta'lim tizimining rivojlanish darajasi e'tirof etilmoqda. Zero, ilm-fan va ta'lim taraqqiyoti qanchalik yuksak bo'lsa, mamlakatning iqtisodiy, ijtimoiy va ma'naviy taraqqiyoti ham shunchalik barqaror va samarali bo'ladi. Shu boisdan ham O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgan ilk davrlardan boshlab ta'lim tizimini tubdan isloh qilish, uni zamonaviy talablar asosida qayta tashkil etish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida belgilandi. Keyingi yillarda ta'lim tizimining huquqiy-me'yoriy asoslari yanada takomillashtirildi. Jumladan, 2020-yil 23-sentyabrda qabul qilingan yangi tahrirdagi “Ta'lim to'g'risida”gi Qonun ta'limni davlat siyosatining eng muhim ustuvor yo'nalishi sifatida belgilab berdi. Unda ta'limning davlat tomonidan kafolatlanishi, uning barcha uchun teng imkoniyatlarda taqdim etilishi, ta'lim sifatini nazorat qilish, xalqaro akkreditatsiya jarayonlarini joriy etish hamda zamonaviy

Learning and Sustainable Innovation

axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish kabi masalalar alohida ko'rsatib o'tildi. Shuningdek, Prezidentimizning 2019-yil 8-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi to'g'risida"gi farmoni ham ta'lim sifatini oshirish, xorijiy tajribalarni keng o'rganish va xalqaro reytinglarda yuqori o'rinlarni egallashni maqsad qilib qo'ydi[13].

Jahon tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, bugungi ta'lim tizimi endilikda faqat bilim berish vazifasini bajaribgina qolmay, balki shaxsning intellektual, ijodiy, tanqidiy tafakkurini shakllantirish, uni global mehnat bozorida raqobatbardosh kadr sifatida tayyorlashga qaratilmoqda. Xususan, UNESCO, OECD va boshqa xalqaro tashkilotlar ta'limni "barqaror rivojlanishning asosi" sifatida talqin etmoqda. Shu sababli O'zbekistonda ham davlat siyosati ta'lim tizimini jahon andozalariga moslashtirish, o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, innovatsion yondashuv va ijodiy tafakkurni rivojlantirishga yo'naltirilgan. Prezident Sh.M.Mirziyoyevning 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF–60-son Farmonida ham bu borada aniq vazifalar belgilangan. Unda "ilm-fan va ta'limning uzviy bog'liqligini kuchaytirish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish, xalqaro tajribani o'rganish va tatbiq etish" ustuvor yo'nalish sifatida qayd etilgan. Komparativ pedagogika nuqtai nazaridan olib qaraganda, turli mamlakatlarning ta'lim tizimlarini qiyosiy tahlil qilish, ulardagi ilg'or tajribalarni o'rganish va moslashtirish jarayoni juda katta ahamiyat kasb etadi. Masalan, Finlyandiya ta'lim tizimida bolalar shaxsini erkin rivojlantirish, stresssiz o'qitish va ijodiy yondashuvni kuchaytirish asosiy tamoyil bo'lsa, Yaponiya ta'lim tizimida mehnatsevarlik, jamoaviylik va intizomiylik yetakchi o'rin tutadi. Buyuk Britaniya va AQSh ta'lim tizimida esa o'quvchilarni tanqidiy fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal etish va mustaqil qaror qabul qilishga yo'naltirishga katta e'tibor qaratiladi. Shu kabi ilg'or tajribalarni o'rganib, milliy ta'lim tizimiga moslashtirish O'zbekistonda ham samarali natijalar bermoqda.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 19-fevraldagi "Umumta'lim maktablarida ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori ham ushbu yo'nalishdagi sa'y-harakatlarning amaliy ifodasidir. Ushbu qaror asosida umumta'lim muassasalarida yangi pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar, zamonaviy o'quv dasturlari va elektron resurslar joriy etilmoqda. Bu esa nafaqat o'quvchilarning bilim sifatini oshirish, balki ularda analitik tafakkur, mantiqiy yondashuv va ijodkorlikni shakllantirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, ta'lim tizimining samaradorligi pedagog kadrlarning kasbiy kompetensiyasi va ularning ilmiy salohiyatiga ham

Learning and Sustainable Innovation

bevosita bog‘liqdir. Shu sababli davlatimiz rahbari tashabbusi bilan 2021-yil “Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili” deb e’lon qilinib, ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, pedagoglarning malakasini oshirish, ilmiy izlanishlarni qo‘llab-quvvatlashga alohida e’tibor qaratildi. Bu borada “Ustoz-shogird” an’analarini tiklash, pedagoglar faoliyatini moddiy va ma’naviy rag‘batlantirish ham dolzarb vazifa sifatida belgilanmoqda. O‘zbekistonda ta’lim tizimini rivojlantirish va uni jahon tajribasi bilan uyg‘unlashtirishga qaratilgan davlat siyosati qator farmon va qonunlarda o‘z ifodasini topmoqda. Ularning ilmiy-metodik asosda amalga oshirilishi, pedagogik amaliyotda qo‘llanishi va xalqaro standartlarga moslashtirilishi natijasida ta’lim tizimi yangi bosqichga ko‘tarilmoqda. Ayniqsa, komparativ pedagogika yondashuvlari orqali turli mamlakatlar tajribasidan samarali foydalanish, ta’lim jarayonida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va ijodiy shaxsni shakllantirish milliy taraqqiyotning kafolatli omili sifatida qaralmoqda[16].

Bugungi globallashtirish jarayonida ta’lim tizimining samaradorligi, uning zamonaviy talablarga mosligi, xalqaro standartlar bilan uyg‘unlashuvi va milliy qadriyatlar asosida shakllantirilishi har bir davlatning taraqqiyot darajasini belgilovchi mezonlardan biri hisoblanadi. O‘zbekiston ham ushbu jarayonda keng ko‘lamli islohotlarni amalga oshirib, ta’limni davlat siyosatining eng muhim ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilab kelmoqda. Ayniqsa, kasbiy pedagogik mahoratni shakllantirish masalasi, milliy qadriyatlar va ustoz-shogird an’analarini uyg‘unlashtirish orqali yangi avlod pedagoglarini tayyorlash jarayonida markaziy o‘rin tutmoqda. Ta’lim tizimini tubdan yangilash jarayonida qabul qilingan qator normativ-huquqiy hujjatlar buni yaqqol isbotlab beradi[12].

Ta’lim tizimini yanada modernizatsiya qilish maqsadida 2020-yil 23-sentyabrda yangi tahrirdagi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun qabul qilindi. Ushbu hujjatda ta’limning davlat tomonidan kafolatlanishi, ta’limning uzluksizligi, sifat monitoringi, xalqaro akkreditatsiya va reyting tizimlari bilan uyg‘unlashuv masalalari alohida belgilandi. Shuningdek, Prezident Sh.M.Mirziyoyevning 2019-yil 8-oktabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi to‘g‘risida”gi farmoni ta’limni xalqaro miqyosda tan olish, ilg‘or xorijiy tajribalarni joriy etish va pedagogik mahoratni yangi bosqichga ko‘tarish vazifalarini ilgari surdi. Bundan tashqari, 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmonda “ilm-fan va ta’lim integratsiyasini kuchaytirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish, tanqidiy fikrlashga asoslangan innovatsion metodlarni kengaytirish” vazifalari belgilangan bo‘lib, bu ham pedagogik mahoratning zamonaviy mezonlarga mos

Learning and Sustainable Innovation

ravishda shakllanishini taqozo etadi. Kasbiy pedagogik mahoratni shakllantirishda milliy qadriyatlar va ustoz-shogird an'analarining ahamiyati beqiyosdir. Ustoz-shogird maktabi asrlar davomida nafaqat ilmiy bilimlarni, balki axloqiy qadriyatlarni, ma'naviy barkamollikni, kasbiy madaniyatni shakllantirishda muhim ijtimoiy institut bo'lib kelgan. Xususan, Alisher Navoiy, Bahouddin Naqshband, Ahmad Yassaviy kabi buyuk allomalar ta'lim va tarbiya jarayonida ustozning rolini alohida ta'kidlab, uni shogird shaxsining shakllanishida hal qiluvchi omil sifatida ko'rsatganlar [9].

Zamonaviy sharoitda ham bu an'anani davom ettirish, uni pedagogik mahoratni shakllantirishning muhim tamoyiliga aylantirish maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, Prezidentning 2021-yil 19-fevraldagi "Ta'lim tizimini yanada takomillashtirish va o'qituvchilarning ijtimoiy maqomini oshirish to'g'risida"gi qarori pedagoglarning jamiyatdagi o'rnini mustahkamlash, ularni moddiy va ma'naviy rag'batlantirish orqali kasbiy mahoratni oshirish masalalariga qaratilgan. Xalqaro tajriba ham shuni ko'rsatmoqdaki, ilg'or mamlakatlarda pedagogik mahoratni shakllantirishda mentorlik, ya'ni ustoz-shogird tizimi muhim o'rin tutadi. Masalan, Finlandiya ta'lim tizimida yangi o'qituvchilar malakali ustozlar rahbarligida faoliyat yuritib, amaliy ko'nikmalarni egallashadi. Yaponiya ta'lim tizimida esa tajribali ustozlarning shogirdlarga nafaqat bilim, balki axloqiy mas'uliyat, intizom va mehnatsevarlikni singdirishi ustuvor tamoyil sifatida qo'llaniladi. Shu jihatdan qaraganda, O'zbekistonda mavjud bo'lgan ustoz-shogird an'anasi milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashib, kasbiy pedagogik mahoratni rivojlantirishning universal modeliga aylanmoqda. Kasbiy pedagogik mahorat faqat nazariy bilimlar bilan chegaralanib qolmaydi, balki didaktik ko'nikmalar, metodik yondashuvlar, kommunikativ kompetensiyalar, innovatsion texnologiyalardan foydalanish mahorati, psixologik sezgirlik, axloqiy tamoyillarga sodiqlik bilan belgilanadi [10].

Shuning uchun ham davlatimiz tomonidan qabul qilinayotgan barcha islohotlar pedagog shaxsining har tomonlama yetuk bo'lishiga qaratilgan. Xususan, "Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili" doirasida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida o'qituvchilarning malaka oshirish kurslari, elektron ta'lim platformalaridan foydalanish, zamonaviy pedagogik metodlar bo'yicha treninglar yo'lga qo'yildi. Bu jarayonlar ustoz-shogird an'anasi bilan uyg'unlashganda, natijada nafaqat bilimli, balki ma'naviy yetuk, kasbiy jihatdan malakali pedagoglar shakllanmoqda [15]. Kasbiy pedagogik mahoratni shakllantirishda milliy qadriyatlar va ustoz-shogird an'analarini uyg'unlashtirish nafaqat pedagog shaxsining rivojlanishini ta'minlaydi, balki butun ta'lim tizimining sifatini oshirishga xizmat qiladi. Davlatimiz tomonidan qabul qilinayotgan farmon va qonunlar, xalqaro tajribalar bilan

uyg'unlashtirilgan milliy yondashuvlar, ustoz-shogird an'analarining qayta tiklanishi va zamonaviy pedagogik metodlar bilan boyitilishi kelajak avlodning raqobatbardosh, intellektual salohiyatli va ma'naviy barkamol bo'lib voyaga yetishiga asosiy zamin yaratadi[11].

XULOSA

Kasbiy pedagogik mahoratni shakllantirishda milliy qadriyatlar va ustoz-shogird an'analarining uyg'unligi bugungi ta'lim tizimining eng dolzarb masalalaridan biridir. Ustoz-shogird maktabi asrlar davomida ilm va ma'rifatni, axloqiy poklik va insoniylikni, kasbiy salohiyatni shakllantirishda samarali mexanizm bo'lib xizmat qilib kelgan. Mustaqillik yillarida O'zbekistonda ta'lim tizimi tubdan isloh qilinib, zamonaviy pedagogika talablariga mos ravishda qayta shakllantirildi. Qabul qilingan qonunlar, farmon va qarorlar pedagoglarning kasbiy kompetensiyasini yuksaltirish, innovatsion yondashuvlarni joriy etish, ustoz-shogird an'alarini tiklash va milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish orqali ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan. Bugungi kunda pedagogik mahorat faqat bilim berish jarayoni bilan cheklanmay, balki o'qituvchining kommunikativ qobiliyati, innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanishi, ma'naviy barkamolligi va kasbiy madaniyatiga ham bog'liqdir. Shu sababli milliy qadriyatlar negizida shakllangan ustoz-shogird an'anasi zamonaviy ta'lim tizimi uchun strategik ustunlik bo'lib xizmat qilmoqda. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, pedagogik mahoratni shakllantirishda mentorlik tizimi alohida o'rin tutadi va bu borada O'zbekistonning milliy an'analari universal model sifatida ahamiyat kasb etadi. Shunday qilib, milliy qadriyatlar, ustoz-shogird an'anasi va zamonaviy pedagogika uyg'unligi nafaqat pedagog shaxsining kasbiy rivojlanishini ta'minlaydi, balki ta'lim tizimining raqobatbardoshligini oshiradi, jamiyatda barkamol avlodni tarbiyalashning kafolatli omiliga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni (yangi tahrir). – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF–60-son "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi "Oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi to'g'risida"gi farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 19-fevraldagi "Umumta'lim maktablarida ta'lim sifatini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.

5. Mirziyoyev Sh.M. “Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi”. – Toshkent: Ma’naviyat, 2022.
6. Abdukarimov S. “Pedagogik mahorat asoslari”. – Toshkent: Fan, 2019.
7. UNESCO. “Teaching and Learning: Achieving Quality for All”. Global Monitoring Report. – Paris, 2014.
8. OECD. “Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers”. – Paris, 2005.
9. Mohigul Shavkatovna Xolova, & Yakub Saydulloyevich Ochilov (2021). PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF HEALTHY THINKING IN STUDENTS. *Academic research in educational sciences*, 2 (6), 54-57. doi: 10.24411/2181-1385-2021-01083
10. Saydulloyevich, O. Y., & Kizi, J. N. Z. (2022). Methods Of Developing Labor Education At School And In The Family. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(3), 57-60.
11. Saydulloyevich, Y., & Kizi, N. (2022). Analysis of pedagogical problems of gender differences in resolving conflict situations. *International Scientific Research Journal*, 3(3), 154-157.
12. Saydulloyevich, O. Y., & Raxmonovich, I. R. Factors Of Orientation Of Students To The Teaching Profession. *JournalNX*, 317-319.
13. Saidulloyevich, Y. O. (2022). Comments and explanations on the works of the great mutaffakkir imam ghazali. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL)*, 3(12), 241-244.
14. Saydulloyevich, Y. O., & Abdullaevna, M. M. (2022). Improvement of methodology of use of national ananas in teaching pedagogical sciences in the system of professional education.
15. Saydulloyevich, O. Y. (2022). The educational and moral significance of the spiritual heritage of Imam ghazali. *European Scholar Journal*, 3(6), 153-156.
16. Saydulloyevich, O. Y. (2023). Samples of the Wisdom of Imam Abu Hamid Ghazali Quoted in the Great Works. *World Bulletin of Social Sciences*, 25, 18-21.